

Suvestinė redakcija nuo 2024-02-16

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2003, Nr. [3-99](#), i. k. 102110MISAK00000643

Nauja redakcija nuo 2024-02-16:

Nr. [B1-219](#), 2024-02-14, paskelbta TAR 2024-02-15, i. k. 2024-02817

**VALSTYBINĖS MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL VALSTYBINĖS GERIAMOJO VANDENS PRIEŽIŪROS ATLIKIMO
TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2002 m. gruodžio 10 d. Nr. 643
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos geriamojo vandens įstatymo 6 straipsnio 3 dalimi ir Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. birželio 28 d. nutarimu Nr. 744 „Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nuostatų patvirtinimo“, 21.2 papunkčiu ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. liepos 26 d. nutarimu Nr. 599 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gruodžio 8 d. nutarimo Nr. 1743 „Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos administracijos struktūros patvirtinimo“ pakeitimo“:

1. Tvirtinu Valstybinės geriamojo vandens priežiūros atlikimo tvarkos aprašą (pridedama).

2. P a v e d u :

2.1. įsakymo vykdymą pagal kompetenciją Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Paslaugų departamento Centralizuoto paslaugų išdavimo skyriui, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Priežiūros departamento apygardų priežiūros skyriams ir Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Maisto ir veterinarijos politikos departamento Maisto skyriui;

2.2. įsakymo vykdymo kontrolę pagal kompetenciją Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Paslaugų departamentui, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Priežiūros departamentui ir Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Maisto ir veterinarijos politikos departamentui ir direktoriaus pavaduotojams pagal administruojamas sritis.

DIREKTORIUS

KAZIMIERAS LUKAUSKAS

PATVIRTINTA

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos
direktorius 2002 m. gruodžio 10 d.

įsakymu Nr. 643

(Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos
direktorius 2024 m. vasario 14 d.

įsakymo Nr. B1-219 redakcija)

VALSTYBINĖS GERIAMOJO VANDENS PRIEŽIŪROS ATLIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybinės geriamojo vandens priežiūros atlikimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (toliau – VMVT) valstybinės geriamojo vandens priežiūros atlikimo tvarką.

2. Aprašas taikomas VMVT ir VMVT pagal kompetenciją kontroliuojamiems geriamojo vandens tiekėjams ir nuotekų tvarkytojams, viešiesiems geriamojo vandens tiekėjams ir nuotekų tvarkytojams, regioniniams viešiesiems geriamojo vandens tiekėjams ir nuotekų tvarkytojams, garantiniams geriamojo vandens tiekėjams ir nuotekų tvarkytojams (toliau kartu – geriamojo vandens tiekėjai).

3. VMVT, vykdydama valstybinę geriamojo vandens priežiūrą, prižiūri geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimų laikymąsi, geriamojo vandens tiekėjams ruošiant ir tiekiant geriamąjį vandenį.

4. Valstybinės geriamojo vandens priežiūros sritys:

4.1. geriamojo vandens ruošimo procesų, įskaitant šiam vandeniui ruošti skirtų cheminių medžiagų ir filtravimo priemonių naudojimą, priežiūra;

4.2. teisės aktuose nustatytų geriamojo vandens saugos ir kokybės rodiklių laikymosi priežiūra;

4.3. geriamojo vandens tiekėjų geriamojo vandens stebėsenos programų derinimas, šių programų vykdymo priežiūra;

4.4. nurodymų geriamojo vandens tiekėjams išplėsti geriamojo vandens stebėsenos metu tiriamų geriamojo vandens rodiklių skaičių ir (arba) pakeisti jų tyrimo dažnumą, kad nekiltų pavojus žmonių sveikatai, teikimas;

4.5. vartotojų ir abonentų skundų dėl geriamojo vandens saugos ir kokybės nagrinėjimas Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme nustatyta tvarka;

4.6. geriamojo vandens saugos ir kokybės duomenų rinkinių parengimas, atnaujinimas ir pateikimas Europos Komisijai.

5. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos geriamojo vandens įstatyme, Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme, Lietuvos Respublikos maisto įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme, Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir mišinių įstatyme ir kituose geriamojo vandens saugą, kokybę ir tiekimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

II SKYRIUS VALSTYBINĖS GERIAMOJO VANDENS PRIEŽIŪROS ORGANIZAVIMO IR VYKDYMO PRINCIPAI

PIRMASIS SKIRSNIS
INFORMACIJOS APIE GERIAMOJO VANDENS TIEKĖJŲ VALDOMAS GERIAMOJO
VANDENS VANDENVIETES IR IŠ JŲ TIEKIAMU GERIAMUOJU VANDENIU
APRŪPINAMAS GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO TERITORIJAS PATEIKIMAS

6. Geriamojo vandens tiekėjai, turintys Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – VERT) išduotą Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklos ar Geriamojo vandens tiekimo veiklos licenciją, vadovaujantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 20 straipsnio 2 dalies 10 punktu, turi informuoti VMVT Paslaugų departamento Centralizuoto leidimų išdavimo skyrių apie VMVT Priežiūros departamento atitinkamos apygardos priežiūros skyriaus kontroliuojamoje teritorijoje esančias (pagal faktinės veiklos vykdymo vietos adresą) geriamojo vandens tiekėjų valdomas vandenvietes ir iš jų tiekiamu geriamuoju vandeniu aprūpinamas geriamojo vandens tiekimo teritorijas.

7. VMVT Paslaugų departamento Centralizuotas leidimų išdavimo skyrius, vadovaudamasis Informacijos apie geriamojo vandens vandenvietes ir iš jų tiekiamu geriamuoju vandeniu aprūpinamas geriamojo vandens tiekimo objektų teritorijas teikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2023 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. B1-957 „Dėl Informacijos apie geriamojo vandens vandenvietes ir iš jų tiekiamu geriamuoju vandeniu aprūpinamas geriamojo vandens tiekimo objektų teritorijas teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nuostatomis, geriamojo vandens tiekėjų pateiktų duomenų pagrindu įrašo geriamojo vandens tiekėjo geriamojo vandens tiekimo sistemą į VMVT sudaromą ir viešai skelbiamą Geriamojo vandens tiekėjų geriamojo vandens tiekimo sistemų sąrašą, suteikdamas jai atpažinimo numerį.

8. Geriamojo vandens tiekėjui nuosavybės teise priklausanči ar kitaip valdoma ir (arba) naudojama geriamojo vandens tiekimo infrastruktūra (nuo vandens gavybos vietos (vandenvietės), geriamojo vandens ruošimo, laikymo ir paskirstymo iki geriamojo vandens tiekimo ir vartojimo ribos), kuria geriamuoju vandeniu aprūpinama viena geriamojo vandens tiekimo objekto teritorija (toliau – teritorija), laikoma viena geriamojo vandens tiekimo sistema.

ANTRASIS SKIRSNIS
GERIAMOJO VANDENS RUOŠIMO PROCESŲ, ĮSKAITANT ŠIAM VANDENIUI
RUOŠTI SKIRTŲ CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ IR FILTRAVIMO PRIEMONIŲ
NAUDOJIMĄ, PRIEŽIŪRA

9. VMVT vykdo geriamojo vandens ruošimo procesų, geriamajam vandeniui ruošti skirtų cheminių medžiagų ir filtravimo priemonių naudojimo priežiūrą.

10. Geriamojo vandens tiekėjų geriamojo vandens tiekimo sistemų patikrinimo metu VMVT Priežiūros departamento apygardų priežiūros skyrių pareigūnai įvertina, ar geriamojo vandens ruošimo cheminių medžiagų ir filtravimo priemonių naudojimas atitinka Geriamojo vandens įstatymo, Geriamojo vandens ruošimo cheminių medžiagų ir filtravimo priemonių reikalavimų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2023 m. kovo 13 d. įsakymu Nr. D1-75/V-330 „Dėl Geriamojo vandens ruošimo cheminių medžiagų ir filtravimo priemonių reikalavimų aprašo patvirtinimo“, 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 528/2012 dėl biocidinių produktų tiekimo rinkai ir jų naudojimo, nuostatas.

TREČIASIS SKIRSNIS
GERIAMOJO VANDENS SAUGOS IR KOKYBĖS RODIKLIŲ
LAIKYMOSI PRIEŽIŪRA

11. VMVT Priežiūros departamento apygardų priežiūros skyriai, vykdydami geriamojo vandens saugos ir kokybės rodiklių laikymosi priežiūrą:

11.1. atlieka administracinius geriamojo vandens tiekėjų veiklos (geriamojo vandens tiekėjų pateiktų geriamojo vandens stebėsenos metinių statistinių ataskaitų) patikrinimus ir įvertina geriamojo vandens saugos ir kokybės rodiklių, ištirtų per ataskaitinį laikotarpį, atitiktį Lietuvos higienos normos HN 24:2023 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 23 d. įsakymu Nr. V-455 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 24:2023 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“ patvirtinimo“ (toliau – HN 24:2023), reikalavimams;

11.2. vykdo geriamojo vandens tiekėjų (geriamojo vandens tiekimo sistemų) patikrinimus veiklos vykdymo vietose. Tikrinimų metu vertinama einamaisiais metais geriamojo vandens tiekėjų vykdomos geriamojo vandens stebėsenos metu tirtų geriamojo vandens rodiklių verčių atitiktis HN 24:2023 reikalavimams;

11.3. ima geriamojo vandens mėginius laboratoriniams tyrimams;

11.4. vykdo skubių veiksmų procedūras, nustačius ar gavus informaciją apie nesaugų geriamąjį vandenį;

11.5. prižiūri, ar geriamojo vandens tiekėjai, nustačius, kad geriamojo vandens radiologiniai rodikliai neatitinka HN 24:2023 reikalavimų, vykdo HN 24:2023 nurodytus veiksmus.

12. VMVT Priežiūros departamento apygardos priežiūros skyrius, gavęs informaciją, kad geriamojo vandens mikrobiologinių, cheminių ir papildomų rodiklių ribinės vertės viršija Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatytas rodiklių ribines vertes, įvertina gautą informaciją, nusprendžia, kokių veiksmų imtis, nedelsiant paima geriamojo vandens valstybinius mėginius galimai pažeistam geriamojo vandens rodikliui ištirti, prireikus ištiria ir kitus rodiklius, ir (ar) atlieka geriamojo vandens tiekimo sistemos patikrinimą.

13. VMVT Priežiūros departamento apygardos priežiūros skyrius, nustatęs, kad valstybinių patvirtinamųjų geriamojo vandens mikrobiologinių, cheminių ir papildomų rodiklių mėginių tyrimų rezultatai rodo ribinių verčių viršijimą, laiko, kad šis viršijimas yra reikšmingas ir yra potencialus pavojus žmonių sveikatai, išskyrus atvejus, kada nustatoma, kad viršijimas yra nereikšmingas.

14. Įtaręs / nustatęs, kad valstybinių patvirtinamųjų mėginių rodiklių ribinių verčių viršijimas yra atsiradęs dėl techninės klaidos, imant valstybinius patvirtinamuosius mėginius ar atliekant laboratorinius tyrimus, VMVT Priežiūros departamento apygardos priežiūros skyrius pakartotinai paima geriamojo vandens mėginius iš tos pačios atitikties vietos.

15. VMVT Priežiūros departamento apygardos priežiūros skyrius, įtaręs / nustatęs, kad, imant valstybinius patvirtinamuosius mėginius, atliekant laboratorinius tyrimus, buvo padaryta techninė klaida, ir, pakartotinai atlikus geriamojo vandens mėginių, paimtų iš tos pačios atitikties vietos, tyrimus, rodiklių ribinių verčių viršijimas nenustatomas, laiko, kad ribinių verčių viršijimas yra nereikšmingas ir nėra potencialaus pavojaus žmonių sveikatai.

16. VMVT Priežiūros departamento apygardos priežiūros skyrius, nustatęs, kad geriamojo vandens tiekėjo tiekiamas geriamasis vanduo kelia pavojų žmonių sveikatai, privalo:

16.1. nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per vieną darbo dieną nuo aplinkybių paaiškėjimo dienos, nurodyti geriamojo vandens tiekėjui imtis taisomųjų veiksmų, būtinų žmonių sveikatai apsaugoti;

16.2. per 3 darbo dienas, kai didelė nagrinėjamos medžiagos apimtis – ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo aplinkybių paaiškėjimo dienos, vadovaujantis VMVT patvirtinto Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos sprendimų dėl geriamojo vandens vartojimo apribojimo arba geriamojo vandens tiekimo uždraudimo tvarkos aprašo nuostatomis ir Geriamojo vandens įstatymo 3 straipsnio 6 ir 7 dalyse nurodytais kriterijais, apriboti tokio vandens vartojimą ar uždrausti jo tiekimą. Sprendimai priimami vadovaujantis valstybinių mėginių tyrimų rezultatais, išskyrus atvejus, kai yra kitų objektyvių duomenų, patvirtinančių galimą pavojų žmonių sveikatai, šiuo atveju sprendimai turi būti derinami su VMVT;

16.3. apie geriamojo vandens vartojimo apribojimą ar tiekimo uždraudimą nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo sprendimo dėl geriamojo vandens vartojimo apribojimo arba geriamojo vandens tiekimo uždraudimo priėmimo dienos informuoja Nacionalinį visuomenės sveikatos centrą prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – Nacionalinis visuomenės sveikatos centras), savivaldybės, kurioje dėl geriamojo vandens rodiklių ribinių verčių viršijimo kyla pavojus žmonių sveikatai, vykdomąją instituciją;

16.4. prižiūri, kaip geriamojo vandens tiekėjas atlieka Aprašo 19 punkte nurodytus taisomuosius veiksmus.

17. VMVT Priežiūros departamentų apygardų priežiūros skyrių vedėjai, juos pavaduojantys asmenys ar kiti VMVT direktoriaus įgalioti asmenys priima sprendimą dėl geriamojo vandens tiekimo uždraudimo ar vartojimo apribojimo, atsižvelgdami į riziką žmonių sveikatai, kurią sukeltų geriamojo vandens tiekimo uždraudimas arba vartojimo apribojimas.

18. Geriamojo vandens tiekėjai, nustatę ar gavę informaciją iš VMVT Priežiūros departamento apygardos priežiūros skyriaus, kad jų valdoma geriamojo vandens tiekimo sistema tiekiamas geriamasis vanduo neatitinka rodiklių ribinių verčių ir (arba) papildomų rodiklių ribinių verčių, išskyrus indikatorinius rodiklius, nedelsdami ištiria neatitikties priežastis; imasi taisomųjų veiksmų neatitikties priežastims pašalinti; apie neatitiktis, jų priežastis ir taisomuosius veiksmus, kurių yra ėmęsi, ne vėliau kaip per vieną darbo dieną nuo tyrimų rezultatų gavimo dienos informuoja VMVT Priežiūros departamento apygardos priežiūros skyrių.

19. Geriamojo vandens tiekėjai, gavę iš VMVT Priežiūros departamento apygardos priežiūros skyriaus pranešimą, kad jų tiekiamas geriamasis vanduo kelia pavojų žmonių sveikatai ir yra priimtas sprendimas uždrausti tokio vandens tiekimą ar apriboti jo vartojimą, nedelsdami imasi būtinų žmonių sveikatai apsaugoti taisomųjų veiksmų: imasi visų būtinų priemonių, skirtų geriamojo vandens rodiklių vertėms, dėl kurių viršijimo buvo uždraustas geriamojo vandens tiekimas ar apribotas jo vartojimas, atkurti; nedelsdami, bet ne vėliau kaip per 8 valandas nuo pranešimo iš VMVT Priežiūros departamento apygardos priežiūros skyriaus gavimo, elektroninėmis informavimo priemonėmis ar telefonu (toliau – informavimo priemonės) praneša vartotojams ir (arba) abonentams apie tiekiamo geriamojo vandens pavojų žmonių sveikatai, jo priežastis, rodiklių ribinių verčių viršijimą, geriamojo vandens tiekimo uždraudimą ar vartojimo apribojimą, alternatyvų tiekimą ir apie atliekamus taisomuosius veiksmus; suderinę su VMVT Priežiūros departamento apygardos priežiūros skyriumi, informavimo priemonėmis teikia ir reguliariai atnaujjina būtinas rekomendacijas vartotojams ir (arba) abonentams dėl geriamojo vandens vartojimo ir naudojimo sąlygų, visų pirma, atsižvelgdami į gyventojų grupes, galinčias patirti didesnę su geriamuoju vandeniu susijusią riziką.

20. VMVT Priežiūros departamento apygardos priežiūros skyrius, nustatęs, kad nebėra pavojaus žmonių sveikatai, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo geriamojo vandens tiekėjo prašymo gavimo dienos ar nuo patikrinimo akto surašymo ar laboratorinių tyrimų išvadų gavimo dienos, jeigu šioms sprendimams priimti buvo reikalinga atlikti patikrinimą ar laboratorinius

tyrimus, priima sprendimą dėl geriamojo vandens vartojimo / tiekimo atnaujinimo ir ne vėliau kaip per 1 (vieną) darbo dieną nuo šio sprendimo priėmimo dienos apie tai praneša geriamojo vandens tiekėjams, Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrui, savivaldybės, kurioje dėl geriamojo vandens rodiklių verčių viršijimo buvo kilęs pavojus žmonių sveikatai, vykdomajai institucijai.

21. Jei geriamojo vandens tiekėjas nustato, kad į geriamąjį vandenį gali patekti ar pateko mikroorganizmų, parazitų ar medžiagų, kuriems HN 24:2023 nėra nustatytų ribinių verčių, jie turi nedelsdami informuoti VMVT Priežiūros departamento apygardos priežiūros skyrių. VMVT Priežiūros departamento apygardos priežiūros skyriaus nurodymu turi būti vykdoma tų mikroorganizmų, parazitų ar medžiagų stebėseną, jei yra pagrindo įtarti, kad esami jų kiekiai arba koncentracijos kelia potencialų pavojų žmonių sveikatai.

22. Jei geriamajame vandenyje nustatoma radiologinių rodiklių verčių viršijimų, VMVT Priežiūros departamento apygardos priežiūros skyrius prižiūri, ar geriamojo vandens tiekėjas užtikrina geriamojo vandens radiacinės saugos reikalavimų, nustatytų HN 24:2023, vykdymą.

23. VMVT, vykdydama geriamojo vandens tiekėjų tiekiamo geriamojo vandens saugos ir kokybės priežiūrą, bendradarbiauja su VERT.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

TIEKĖJŲ GERIAMOJO VANDENS STEBĖSENOS PROGRAMŲ DERINIMAS

24. Geriamojo vandens tiekėjai geriamojo vandens stebėsenos programas rengia pagal HN 24:2023 nustatytus reikalavimus.

25. Geriamojo vandens tiekėjai, Geriamojo vandens tiekimo grandinės rizikos vertinimo ir valdymo reikalavimų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2023 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. V-385/D1-91 „Dėl Geriamojo vandens tiekimo grandinės rizikos vertinimo ir valdymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka atlikę geriamojo vandens tiekimo sistemos rizikos vertinimą ir vykdantys rizikos valdymą, geriamojo vandens stebėsenos programas privalo reguliariai peržiūrėti ir atnaujinti, kai tai būtina, bet ne rečiau kaip kas šešerius metus.

26. Geriamojo vandens tiekėjai, kurie Geriamojo vandens rizikos vertinimo ir valdymo reikalavimų apraše nustatyta tvarka nėra atlikę geriamojo vandens tiekimo sistemos rizikos vertinimo ir nevykdo rizikos valdymo, geriamojo vandens stebėsenos programas privalo kasmet atnaujinti.

27. Geriamojo vandens tiekėjai geriamojo vandens stebėsenos programas pateikia derinti VMVT Priežiūros departamento apygardų priežiūros skyriams pagal geriamojo vandens tiekimo sistemų faktinę vykdomos veiklos vietą kiekvienais metais iki einamųjų metų kovo 31 d.

28. Į geriamojo vandens stebėsenos programą turi būti įtraukta veiklos stebėsenos programa (kaip geriamojo vandens stebėsenos programos priedas).

29. Geriamojo vandens stebėsenos programos rengiamos kiekvienai teritorijai. Jei teritorijai vanduo tiekiamas iš kelių vandenviečių (pvz.: vandens tiekimo sistemos sužiedintos, vanduo ruošiamas vienoje ruošykloje), gali būti rengiama viena geriamojo vandens stebėsenos programa ir stebėsenai imamų mėginių skaičius per metus nustatomas pagal bendrą iš šių vandenviečių paskirstomo ar vandens ruošykloje paruošiamo ir paskirstomo teritorijai geriamojo vandens kiekį.

30. Geriamojo vandens tiekėjas, siekiantis suderinti geriamojo vandens stebėsenos programą (-as) su VMVT Priežiūros departamento apygardos priežiūros skyriumi, tiesiogiai atvykęs į VMVT Priežiūros departamento apygardos priežiūros skyrių arba nuotoliniu būdu (paštu, faksu,

el. paštu arba kitomis elektroninėmis priemonėmis) turi pateikti:

30.1. laisvos formos prašymą;

30.2. geriamojo vandens stebėsenos programą (-as). Geriamojo vandens tiekėjo atskirų teritorijų geriamojo vandens stebėsenos programos gali būti pateikiamos kaip vienas arba kaip atskiri dokumentai;

30.3. geriamojo vandens ruošimo proceso, geriamojo vandens ruošimo cheminių medžiagų ir filtravimo priemonių saugos ir kokybės kontrolės tvarkos aprašo (patvirtinto įmonės vadovo) kopiją (jei ruošia geriamąjį vandenį);

30.4. geriamojo vandens tiekimo sistemos rizikos vertinimo ataskaitos kopiją. Ši ataskaita pirmą kartą pateikiama iki 2029 m. sausio 12 d., toliau ne rečiau kaip kas šešerius metus ataskaita peržiūrima ir prireikus atnaujinama;

30.5. kitus dokumentus, pagrindžiančius geriamojo vandens stebėsenos programoje nustatytų rodiklių ar jų skaičiaus sumažinimą ar didinimą.

31. VMVT Priežiūros departamento apygardų priežiūros skyrių pareigūnai nurodo geriamojo vandens tiekėjams išplėsti geriamojo vandens stebėsenos metu tiriamų geriamojo vandens rodiklių skaičių ir (arba) pakeisti jų tyrimo dažnumą, kad nekiltų pavojaus žmonių sveikatai.

32. Geriamojo vandens tiekėjo prašymas ir prie jo pridėti dokumentai nagrinėjami, vadovaujantis Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“, nuostatomis.

33. Už geriamojo vandens stebėsenos programų derinimą imama Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyto dydžio valstybės rinkliava.

34. Geriamojo vandens tiekėjai, nustatę, kad į geriamąjį vandenį gali patekti ar pateko mikroorganizmų, parazitų ar medžiagų, kuriems HN 24:2023 nėra nustatytų ribinių ar specifiškai verčių ar skaičių, turi informuoti VMVT Priežiūros departamento apygardų priežiūros skyrius. VMVT Priežiūros departamento apygardos priežiūros skyriai persiunčia informaciją VMVT Priežiūros departamentui. Jeigu VMVT Priežiūros departamentas nustato, kad užterštas geriamasis vanduo gali kelti pavojų žmonių sveikatai, įpareigoja atitinkamą VMVT Priežiūros departamento apygardos priežiūros skyrių nurodyti geriamojo vandens tiekėjams vykdyti papildomą geriamojo vandens stebėseną.

35. Trumpą laiką ar su pertraukomis cisternomis vartotojams ir (arba) abonentams tiekiamo geriamojo vandens stebėsenai imamų geriamojo vandens mėginių normos pateikiamos Aprašo 1 priede.

PENKTASIS SKIRSNIS

GERIAMOJO VANDENS TIEKĖJŲ GERIAMOJO VANDENS STEBĖSENOS PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMO METINIŲ ATASKAITŲ TEIKIMAS IR ŠIŲ PROGRAMŲ VYKDYMO PRIEŽIŪRA

36. Geriamojo vandens tiekėjai iki kiekvienų metų kovo 31 d. turi pateikti VMVT Priežiūros departamento apygardų priežiūros skyriams geriamojo vandens stebėsenos programų įgyvendinimo metinės ataskaitas Geriamojo vandens tiekėjų vykdomos geriamojo vandens programinės priežiūros metinės statistinės ataskaitos teikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2003 m. gegužės 22 d. įsakymu Nr. B1-467 „Dėl

Geriamojo vandens tiekėjų vykdomos geriamojo vandens programinės priežiūros metinės statistinės ataskaitos teikimo tvarkos aprašo ir Geriamojo vandens tiekėjų pranešimų apie vandens tiekimo sąlygų pasikeitimus teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

37. VMVT Priežiūros departamento apygardų priežiūros skyriai atlieka geriamojo vandens stebėsenos programų vykdymo priežiūrą:

37.1. atlieka administracinius geriamojo vandens tiekėjų veiklos (geriamojo vandens tiekėjų pateiktų geriamojo vandens stebėsenos metinių statistinių ataskaitų) patikrinimus. Šių patikrinimų metu vertinama:

37.1.1. ar geriamojo vandens stebėsenos ataskaitose nurodyti ištirti rodikliai, tyrimų skaičius atitinka nurodytus geriamojo vandens stebėsenos programose, suderintose su VMVT Priežiūros departamento apygardų priežiūros skyriais (su VMVT departamentais (iki 2024 m. vasario 15 d.);

37.1.2. ar stebėsenos metu tirtų geriamojo vandens rodiklių vertės atitinka nustatytas HN 24:2023;

37.1.3. ar, nustačius neatitikčių, geriamojo vandens tiekėjai taiko atitinkamas priemones, ir kita ataskaitoje pateikta informacija. Vertinamas pasibaigęs ataskaitinis laikotarpis (paskutiniai pasibaigę kalendoriniai metai);

37.2. vykdo geriamojo vandens tiekėjų geriamojo vandens tiekimo sistemų patikrinimus veiklos vykdymo vietose. Šių patikrinimų metu vertinama geriamojo vandens tiekėjų vykdomos geriamojo vandens stebėsenos atitiktis geriamojo vandens stebėsenos programoms, suderintoms su VMVT Priežiūros departamento apygardų priežiūros skyriais (su VMVT departamentais (iki 2024 m. vasario 15 d.) (tiriami rodikliai, tyrimų skaičius), stebėsenos metu tirtų geriamojo vandens rodiklių verčių atitiktis HN 24:2023 reikalavimams, nustačius neatitikčių – taikytos priemonės. Vertinamas einamasis laikotarpis (einamieji metai).

38. VMVT Priežiūros departamento apygardų priežiūros skyriai, vadovaudamiesi Geriamojo vandens saugos ir kokybės kontrolės ataskaitų teikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2014 m. vasario 28 d. įsakymu Nr. B1-146 „Dėl Geriamojo vandens saugos ir kokybės kontrolės ataskaitų teikimo tvarkos aprašo ir Pranešimų apie geriamojo vandens saugos reikalavimų pažeidimus teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nuostatomis, analizuoja, sistemina ir apibendrina geriamojo vandens tiekėjų pateiktas geriamojo vandens stebėsenos ataskaitas, parengia metines geriamojo vandens saugos ir kokybės kontrolės ataskaitas kiekvienai savivaldybei (išimtis: Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Panevėžio m. ir r. sav., kurių m. ir r. sav. ataskaitos rengiamos kartu) ir iki gegužės 31 d. pateikia VMVT.

39. VMVT pagal geriamojo vandens tiekėjų ir VMVT departamentų pateiktus duomenis parengia ir kasmet atnaujiną geriamojo vandens saugos ir kokybės duomenų rinkinius ir pateikia juos Europos Komisijai jos nustatyta forma.

40. VMVT Priežiūros departamento apygardų priežiūros skyriai turi informuoti jų kontroliuojamoje teritorijoje esančias savivaldybes apie geriamojo vandens saugą ir kokybę, geriamojo vandens tiekėjų stebėsenos programų vykdymą iki kiekvienų metų gegužės 31 d.

41. VMVT ir VERT bendradarbiauja, vykdamas geriamojo vandens tiekėjų, turinčių geriamojo vandens tiekimo licenciją, tiekiamo geriamojo vandens saugos ir kokybės ir licencijuojamos veiklos kontrolę.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

VARTOTOJŲ IR ABONENTŲ SKUNDŲ DĖL GERIAMOJO VANDENS SAUGOS IR KOKYBĖS NAGRINĖJIMAS

42. VMVT nagrinėja vartotojų ir abonentų skundus dėl vartotojams ir abonentams geriamojo vandens tiekėjų tiekiamo geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimų nesilaikymo.

43. Vartotojų ir abonentų skundai nagrinėjami vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka ir VMVT kokybės sistemos dokumentų nuostatomis.

III SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

44. Asmenys, pažeidę Aprašo nuostatas, atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

45. VMVT pareigūnų veiksmai ir sprendimai per 1 (vieną) mėnesį nuo jų įteikimo dienos gali būti skundžiami VMVT Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymo Nr. B1-790 „Dėl asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo Valstybinėje maisto ir veterinarijos tarnyboje“ nustatyta tvarka, Lietuvos administracinių ginčų komisijai Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka arba administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka. Skundo pateikimas nesustabdo sprendimo vykdymo.

GERIAMOJO VANDENS, TIEKIAMO VARTOTOJAMS IR (ARBA) ABONENTAMS TRUMPĄ LAIKĄ AR SU PERTRAUKOMIS CISTERNOMIS, STEBĖSENAI IMAMŲ MĖGINIŲ NORMOS

1. Vadovaudamasi Lietuvos higienos normos HN 24:2023 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 23 d. įsakymu Nr. V-455 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 24:2023 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“ patvirtinimo“ (toliau – HN 24:2023), 34 punktu, VMVT nustato trumpą laiką ar su pertraukomis cisternomis vartotojams ir (arba) abonentams tiekiamo geriamojo vandens stebėsenai imamų geriamojo vandens mėginių normas.

2. Geriamasis vanduo trumpą laiką ar su pertraukomis gali būti tiekiamas vartotojams ir (arba) abonentams cisternomis (talpyklomis, autocisternomis) apribojus geriamojo vandens, kuris kelia pavojų žmonių sveikatai, vartojimą ar uždraudus jo tiekimą; avarijos atveju; atliekant skirstomųjų tinklų darbus ir kitais atvejais.

3. Geriamojo vandens, kuris pilamas į cisterną, stebėseną turi būti vykdoma HN 24:2023 23 ir 26 punktuose nustatyta dažnumu.

4. Geriamasis vanduo, esantis cisternose, turi būti tikrinamas kas 48 valandas nuo cisternos užpildymo. Nereikia imti vandens mėginių iš cisternos, jei cisterna ištuštinama ir pripildoma per 48 valandas. Jei cisterna neištuštinama ir nepripildoma per 48 valandas, turi būti paimtas geriamojo vandens mėginys ir ištirti trys rodikliai: žarninė lazdelė *Escherichia coli*, savitasis elektrinis laidis, vandenilio jonų arba pH vertė. Jei cisterna nėra ištuštinama ir vėl užpildoma per 96 valandas, turi būti paimtas antrasis geriamojo vandens mėginys. Imant antrąjį ir visus paskesnius mėginius, turi būti įvertinta, ar geriamasis vanduo atitinka HN 24:2023 1, 3 ir 4 lentelėse nurodytas rodiklių vertes.

5. Geriamojo vandens tiekėjai turi užtikrinti informacijos apie naudojamas cisternas (naudojamą geriamojo vandens šaltinį, cisternos pripildymo, ištuštinimo ir papildymo kartus, bet kokių būtinų mėginių ėmimo rezultatus, informacijos apie cisternos valymą, dezinfekciją) registravimą.

6. Geriamojo vandens tiekėjai turėtų įspėti gyventojus, kad iš cisternos prisipiltą geriamąjį vandenį, prieš naudojant jį gėrimui ar maistui gaminti, reikia užvirinti, nes geriamojo vandens tiekėjai negali užtikrinti cisternos čiaupo ir talpų, kurias gyventojų naudoja vandeniui iš cisternos pripilti, higienos būklės.

Pakeitimai:

1.
Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Įsakymas
Nr. [B1-842](#), 2023-12-11, paskelbta TAR 2023-12-11, i. k. 2023-23965
Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2002 m. gruodžio 10 d. įsakymo Nr. 643 „Dėl Valstybinės geriamojo vandens kontrolės tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo

2.
Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Įsakymas

Nr. [B1-219](#), 2024-02-14, paskelbta TAR 2024-02-15, i. k. 2024-02817

Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2002 m. gruodžio 10 d. įsakymo Nr. 643 „Dėl Valstybinės geriamojo vandens kontrolės tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo